

Ocena Funkcjonowania Gminy Iwanowice w sytuacji zagrożenia i klęsk żywiołowych.

Zachowanie na wypadek wystąpienia zagrożenia i klęsk żywiołowych

Klęska żywiołowa

Gdy znajdujemy się na terenie dotkniętym klęską żywiołową, z pewnością mamy wrażenie, że świat wyrócił się do góry nogami i nic nie działa tak, jak powinno. Nie jest to takie znowu dalekie od prawdy. Sytuacja jest trudna, ludzie są bardzo nerwowi, nie wiedza jak się zachować, często nie myślą racjonalnie, kierują się emocjami. To zupełnie zrozumiałe, zwłaszcza jeśli klęska żywiołowa dotknęła kogoś bezpośrednio, na przykład zabrała mu dobytek całego życia. Z pewnością to trudne, ale wówczas należy zachować możliwie maksymalny spokój i przytomność umysłu, głównie po to, by nie potęgować kolejnych zniszczeń i nie narażać własnego życia.

W momencie gdy żywioł szaleje, najlepiej schronić się w bezpieczne miejsce i nie próbować za wszelką cenę ratować majątku do ostatniej chwili. Natomiast, gdy minie największe niebezpieczeństwo, jeśli nie wiemy, co powinniśmy zrobić i od czego zacząć, albo jak się uwolnić na przykład z zalanego czy uszkodzonego budynku, najlepiej będzie, jeśli zadzwonimy pod 112 i tam poinformujemy, że potrzebujemy pomocy. To z pewnością będzie bezpieczniejsze rozwiązanie, niż próba radzenia sobie samemu w tak trudnej sytuacji.

Pożar

Pożar jest niekontrolowanym procesem spalania występującym w miejscach do tego nie przeznaczonych, który w zależności od rozwoju może spowodować powszechne zagrożenie dla życia.

Najczęstszą przyczyną powstawania pożarów są:

- bezmyślne, bądź umyślne działanie człowieka;
- zwarcia i wady instalacji elektrycznych;
- wyładowania atmosferyczne.

Przed wystąpieniem pożaru...

nie dopuść do powstania pożaru !!!

Skontroluj domowe źródła ogrzewania i usuń wszelkie nieprawidłowości:

- bardzo ostrożnie używaj zastępczych źródeł grzewczych (np. przenośne grzejniki elektryczne, gazowe, piecyki na drewno i węgiel), zgodnie z instrukcją obsługi;
- zabezpiecz materiały mogące ulec zapaleniu (podłoga, ściany, firany, meble, stosy gazet itp.) przed możliwością kontaktu z otwartym ogniem, żarem oraz gorącym popiołem;
- nie używaj kuchenki gazowej do dogrzewania mieszkania.
- Sprawdź i stosuj odpowiednie zabezpieczenia instalacji elektrycznej:
 - nigdy nie "watuń korków" - automatyczny bezpiecznik kosztuje kilka złotych!
 - włączając kilka urządzeń do jednego gniazda, przeciążasz instalację elektryczną;
 - używaj rozgałęźników z bezpiecznikami;
 - utrzymuj instalację odgromową oraz kominową w dobrym stanie.

Przetrzymując w mieszkaniu pojemniki z rozpuszczalnikami, benzyną, farbami itp.- przetrzymujesz bombę, której wystarczy już tylko zapalnik!!!

Przygotuj rodzinę do ewentualnej ewakuacji

- określ w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim drogi ewakuacji oraz zapoznaj z nimi domowników, przetrenuj z rodziną taką ewakuację. Winny być ustalone co najmniej dwie drogi ewakuacji;
- naucz rodzinę, jak przemieszczać się w pomieszczeniach zadymionych.

- W miarę możliwości:
 - zainstaluj w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim wykrywacze dymów (pożaru) i eksploatuj je zgodnie z instrukcją;
 - zaopatrz mieszkanie, dom i obejście w podręczne gaśnice i naucz rodzinę posługiwać się nimi. przestrzegaj terminów badania sprawności gaśnic i ich legalizacji.
- **Zapisz i zapamiętaj numer telefonu do straży pożarnej (998) oraz naucz dzieci, jak informować przez telefon o pożarze.**

W razie pożaru

Jeśli zauważyłeś pożar, to masz obowiązek prawny i moralny powiadomić o tym osoby zagrożone, straż pożarną lub inne służby ratownicze. Użyj prostych sposobów, by ugasić pożar w zarodku - gaśnica, woda, koc gaśniczy. Jeśli ubranie pali się na Tobie - zatrzymaj się, połóż na ziemi i obracaj do chwili zduszenia ognia, ucieczka spowoduje tylko zwiększenie płomienia. Jeśli pali się tłuszcz w naczyniu kuchennym - ugaś go solą kuchenną lub po prostu nakryj szczelną pokrywką. Nie gaś urządzeń elektrycznych wodą - mogą być pod napięciem, postaraj się odłączyć zasilanie elektryczne.

Nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować.

Wyprowadź wszystkie osoby zagrożone w bezpieczne miejsce i w razie potrzeby udziel pierwszej pomocy. Gdyby pożar i swąd dymu obudził Cię ze snu - zbadaj, czy drzwi są ciepłe, jeżeli tak, to nie otwieraj ich, lecz użyj innych dróg, by opuścić pomieszczenie (np. przez okno, o ile jest to możliwe) lub usilnie wzywaj pomocy, wymachując przez okno białym obrusem, prześcieradłem. Jeśli musisz wyjść przez pomieszczenia zadymione, to zakryj usta i nos gęstą tkaniną, okryj się czymś niepalnym i przemieszczaj tuż przy podłodze - dym i gorące powietrze unosi się do góry, a dołem powietrze jest bardziej czyste i chłodne. Bądź przygotowany ! Dym drażni oczy.

Opuszczając mieszkanie, zabierz ze sobą wszystkich domowników. Dzieci potrafią chować się przed ogniem w miejscach, z których ich nie widać: w szafie, pod łóżkiem, pod pościelą itp.

Po pożarze

Jeżeli zamierzasz wejść do budynku po pożarze, powinienes:

- upewnić się, czy właściwe służby (władze, straż pożarna) stwierdziły, że budynek jest bezpieczny;
- uważać na oznaki dymu i gorąca;
- nie włączać instalacji elektrycznej w budynku (pomieszczeniu) po pożarze przed jej sprawdzeniem przez elektryka;
- gdy został wyłączony główny wyłącznik gazu, odcinający dopływ gazu z sieci zasilającej do budynku - w razie ponownego jego włączenia, wezwać upoważnionego pracownika technicznego administracji obiektu oraz służbę gazowniczą;
- zachować czujność i uwagę, gdyż po pożarze elementy konstrukcyjne budynku (zabudowań) mogą być osłabione (np. dachy i stropy) i mogą wymagać naprawy.

Jeśli fachowcy (inspektor budowlany) stwierdzą, że budynek po pożarze jest niebezpieczny i należy opuścić dom:

- konieczności opuszczenia domu powiadom policję, aby wzięła go i pozostawione mienie pod ochronę;
- zabierz ze sobą dowód tożsamości i inne ważne dokumenty, niezbędne i cenne przedmioty (okulary, lekarstwa, polisy ubezpieczeniowe, pieniądze, biżuterię).

Skontaktuj się z firmą ubezpieczeniową w przypadku, gdy Twoje mieszkanie, Twój dom, zabudowania gospodarcze i pozostałe mienie ubezpieczyłeś od pożaru. Wyrzucić produkty żywnościowe, napoje i

lekarstwa, które były narażone na działanie wysokiej temperatury, dymu i płomieni. Dotyczy to również zawartości lodówki i zamrażarki. Nie wolno też ponownie zamrażać rozmrożonej żywności. Jeśli sejf lub metalowa skrzynia uległy oddziaływaniu pożaru, nie próbuj ich otwierać. W ich wnętrzu przez długi czas (wiele godzin) może utrzymywać się wysoka temperatura. Jeśli otworzysz drzwi sejfu lub skrzyni przed wychłodzeniem, powietrze z zewnątrz w połączeniu z wysoką temperaturą wnętrza sejfu (skrzyni) może spowodować zapalenie się zawartości.

Upały

Zbyt intensywny wysiłek w czasie gorącego dnia, spędzanie zbyt długiego czasu na słońcu albo zbyt długie przebywanie w przegrzanym miejscu może spowodować uraz termiczny. Aby móc skutecznie zapobiegać podobnym przypadkom, poznaj objawy i bądź gotów do udzielenia pierwszej pomocy w takich przypadkach. Uraz termiczny może przybrać postać oparzenia słonecznego lub przegrzania.

- **Objawami oparzenia słonecznego** są zaczerwienienie i bolesność skóry, możliwe swędzenie, gorączka, ból głowy.
 - **Pierwsza pomoc:** weź chłodny prysznic, użyj mydła, aby usunąć olejki (kremy). Miejsca oparzone polewaj dużą ilością zimnej wody. Jeśli na skórze wystąpią pęcherze, zrób suchy, sterylny opatrunek i skorzystaj z pomocy medycznej.
- **Objawy przegrzania** są następujące: osłabienie, zawroty głowy, pragnienie, nudności i wymioty, skurcze mięśni (zwłaszcza nóg i brzucha), utrata przytomności.
 - **Pierwsza pomoc:** połóż poszkodowaną osobę w chłodnym miejscu (nogi unieś na wysokości 20-30 cm). Poluzuj ubranie. Użyj zimnej mokrej tkaniny jako okładu do obniżenia temperatury ciała. Podawaj do picia wodę z solą, małymi łykami. Jeśli wystąpią nudności, odstaw wodę. Jeśli wystąpią wymioty, szukaj natychmiastowej pomocy medycznej. W przypadku utraty przytomności przy wyczuwalnym oddechu i tętnie, ułóż poszkodowanego na boku.

Bądź przygotowany na wystąpienie gwałtownego ocieplenia!

- Utrzymuj chłodne powietrze wewnątrz pomieszczeń, stosując żaluzje w drzwiach i oknach.
- Rozważ utrzymanie w użyciu zewnętrznych okiennic przez cały rok. Zewnętrzne okiennice latem nie dopuszczają ciepła do wnętrza domu, natomiast utrzymują ciepło w domu zimą.
- Sprawdź przewody urządzeń klimatyzacyjnych, czy są właściwie izolowane i szczelne.
- Oszczędzaj elektryczność. W okresie dużych upałów ludzie mają skłonności do znacznie większego zużycia energii elektrycznej na potrzeby urządzeń klimatyzacyjnych, co prowadzi do niedoboru mocy lub przerw w dopływie prądu.
- Przebywaj wewnątrz pomieszczeń tak długo, jak to możliwe. Jeśli jest brak klimatyzacji, przybysz na najniższym poziomie budynku, poza zasięgiem światła słonecznego.
- Spożywaj zbilansowane, lekkie posiłki.
- Regularnie pij duże ilości wody. Osoby cierpiące na epilepsję oraz schorzenia serca, nerek lub wątroby, będące na niskowodnej diecie oraz mające problemy z utrzymaniem płynów, powinny skontaktować się z lekarzem przed zwiększonym przyjmowaniem płynów.
- Ogranicz przyjmowanie napojów alkoholowych. Mimo, że piwo i napoje alkoholowe zdają się zaspakajać pragnienie, to zazwyczaj powodują dalsze odwodnienie organizmu.
- Ubieraj się luźno dopasowane rzeczy, zakrywające możliwie jak największą powierzchnię skóry. Lekka, o jasnych kolorach odzież odbija ciepło i promieniowanie słońca oraz pomaga utrzymać normalną temperaturę ciała.

- Noś okrycia głowy, które skutecznie będą chronić twarz i głowę przed nadmiernym nagraniem.
- Unikaj zbytniego nasłonecznienia. Opalenizna spowalnia zdolność do samoczynnego chłodzenia się. Użyj środków ochrony przed promieniami słonecznymi o wysokim współczynniku skuteczności.
- Unikaj skrajnych zmian temperatury. Zwolnij tryb życia. Zredukuj, wykreśl lub przeorganizuj wyczerpujące zajęcia. Osoby wysokiego ryzyka powinny przebywać w chłodnym miejscach. Stosuj tabletki solne, ale tylko wtedy, jeśli zostały zalecone przez lekarza.

Pamiętaj, że podczas upałów występuje zwiększone zagrożenie przeciwpożarowe - przebywając w lesie, na podsuszonych łąkach, ścierniskach, zachowaj szczególną ostrożność i staraj się nie zaproszyć ognia.

Podczas suszy

Zmniejsz zużycie wody. Podlewanie trawników i mycie samochodów marnotrawi wodę. Gdzie tylko możliwe, używaj wielokrotnie tej samej wody.

Wichury

Ochrona przed wichurami sprowadza się do zabezpieczenia obywateli i ich mienia oraz usunięcia skutków

Wichury (silne wiatry i huragany) - występują powodowane najczęściej szybko przemieszczającymi się aktywnymi niżami. Najgroźniejszą formę przyjmują one w okresie wiosennym i jesiennym.

Przed wystąpieniem wichury:

- Upewnij się, czy wszyscy członkowie Twojej rodziny wiedzą jak postępować w czasie huraganu oraz naucz ich, jak wyłączać gaz, elektryczność i wodę.
Opracuj plan komunikowania się w czasie zagrożenia na okoliczność, gdy członkowie rodziny są rozdzieleni (realny przypadek, gdy dorośli są w pracy, a dzieci w szkole).
- Naucz dzieci, jak i kiedy wzywa się policję lub straż pożarną oraz które radio jest nastrojone na odbiór informacji o stanie zagrożenia.

Podczas wichury

- Miej włączone radio baterijne na częstotliwości rozgłośni lokalnej, w celu uzyskania komunikatu o zagrożeniu i sposobach postępowania. Zabezpiecz swoje mieszkanie (dom):
 - zamknij okna, zabezpiecz rynny i inne elementy budynku;
 - upewnij się, czy konstrukcja dachu jest mocno przytwierdzona do konstrukcji budynku;
 - zabezpiecz lampy i inne urządzenia, które mogą ulec zniszczeniu;
 - usuń z parapetów i balkonów przedmioty, które mogłyby narobić szkód (porwane przez wiatr);
 - uprzątnij z obejścia przedmioty, które mogłyby narobić szkód (porwane przez wiatr);
 - zapewnij sobie odpowiednią ilość źródeł światła - jak: latarki elektryczne (baterie do latarek i odbiorników radiowych), świece;
 - sprawdź stan apteczki pierwszej pomocy i zaopatrz się w niezbędne materiały i leki;
 - przygotuj rzeczy, które mogą być potrzebne w czasie ewakuacji, tj. dokumenty, odzież żywność, wartościowe rzeczy;
 - nie parkuj pojazdów w pobliżu drzew, słupów i trakcji elektrycznych.

Wyłącz główny wyłącznik prądu i gazu - ograniczy to niebezpieczeństwo powstania pożaru. Schowaj się w środkowych i najniższych partiach budynku z dala od oszklonych okien, sufitów i drzwi. Znajdując się poza domem, pozostań tam, aż huragan nie przejdzie. Nie zatrzymuj się pod trakcjami elektrycznymi, planszami reklamowymi, drzewami itp.

Jeżeli służby ratownicze zalecają ewakuację:

- Wyrusz tak szybko, jak to tylko możliwe;
- Opuszczając mieszkanie wyłącz energię elektryczną oraz główny zawór wody i gazu, wygaś ogień w piecach oraz zabezpiecz dom;
- Zawiadom kogoś poza zasięgiem wichury, dokąd się ewakuujesz;
- Zabierz przygotowany wcześniej podręczny bagaż oraz ciepłą odzież.

Po wicherze

- Udziel pierwszej pomocy rannym i poszkodowanym osobom.
- Unikaj leżących lub zwisających przewodów elektrycznych.
- Ostrożnie wkraczaj do swego domu.
- Sprawdź instalację (gazową, elektryczną, wodociągową i ściekową) w zniszczonym domu
- O wszystkich zdarzeniach, mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi informuj:
 - służby dyżurne Straży Pożarnej, Policji, pogotowie energetyczne, gazowe, inne

Najczęstszą przyczyną uwolnień niebezpiecznych środków chemicznych (NŚCh) są:

- awarie i katastrofy w obiektach przemysłowych;
- wypadki cystern kolejowych oraz auto-cystern;
- rozszczelnienia rurociągów przemysłowych;
- katastrofy morskich tankowców i chemikaliowców.

ZAPAMIĘTAJ !!!

Pojazdy samochodowe przewożące substancje niebezpieczne są oznakowane pomarańczowymi prostokątnymi tablicami z czarnymi napisami cyfrowymi określającymi rodzaj niebezpiecznej substancji według międzynarodowych oznaczeń, umieszczonymi z tyłu i przodu pojazdu, w następujący sposób:

- np.: benzyny - paliwa silnikowe
- 33 - nr rozpoznawczy
- 1203 - nr substancji wg wykazu ONZ.

Jeżeli jesteś świadkiem wypadku z udziałem NŚCh - powiadom natychmiast w jakikolwiek sposób straż pożarną i policję:

- Podaj istotne dane:
 - miejsce zdarzenia;
 - swoje dane.
- Nie bądź kibicem zdarzenia, ale oddal się z miejsca wypadku, aby zminimalizować ryzyko zatrucia.
- Opuść rejon zagrożony, kierując się prostopadle do kierunku wiatru.
- Chroń swoje drogi oddechowe. W tym celu wykonaj filtr ochronny z dostępnych Ci materiałów (zwilżona w wodzie lub wodnym roztworze sody oczyszczonej chusteczka, szalik, ręcznik, itp.) i osłoń nim drogi oddechowe.

- Jeśli jesteś w samochodzie - zamknij okna, włącz wentylację wewnętrzną, staraj się jak najszybciej opuścić strefę skażenia.
- Stosuj się ściśle do poleceń służb ratowniczych lub komunikatów przekazywanych przez lokalne środki przekazu - radio, TV, megafony.
- Jeśli przebywałeś w strefie skażonej, zdejmij ubranie, które uległo zanieczyszczeniu, i zamień je na czyste oraz dużą ilością wody przemyj oczy, usta, nos i weź prysznic.

Jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że niebezpieczne środki chemiczne przenikną do Twojego domu, to:

- włącz radio lub telewizor na program lokalny i stosuj się ściśle do poleceń wydanych przez lokalne władze (służby ratownicze);
- uszczelnij wszystkie otwory okienne, wentylacyjne, drzwi - oklejając je taśmą klejącą, obkładając rulonami z mokrych ręczników lub prześcieradeł;
- oddychaj przez maseczkę wykonaną z gazy, waty, ręcznika itp.;
- pozostań w wewnętrznej części budynku przy zamkniętych drzwiach - w przypadku, gdy istnieje niebezpieczeństwo skażenia chlorem, udaj się na wyższe kondygnacje, np. do sąsiadów. W przypadku amoniaku - kieruj się do pomieszczeń położonych na niskich kondygnacjach;
- powiadom o zagrożeniu najbliższe otoczenie;
- wyłącz urządzenia elektryczne i gazowe z otwartym ogniem;
- nie jedz żywności i nie pij płynów, które mogły ulec skażeniu.

Terroryzm

Terroryzm [łac. terror - strach], różnie umotywowane ideologicznie, planowane i zorganizowane działania pojedynczych osób lub grup skutkujące naruszeniem istniejącego porządku prawnego, podjęte w celu wymuszenia od władz państw i społeczeństwa określonych zachowań i świadczeń, często naruszające dobra osób postronnych; działania te są realizowane z całą bezwzględnością, za pomocą różnych środków (naciski psychiczne, przemoc fizyczna, użycie broni i ładunków wybuchowych), w warunkach specjalnie nadanego im rozgłosu i celowo wytworzonego w społeczeństwie lęku.

Obecnie istnieje ponad 100 definicji tego zjawiska; kilkadziesiąt powstało w ramach prac ONZ, gł. przy próbach określenia terroryzmu międzynarodowego. Należy odróżnić, mimo wspólnego źródłostwu, terroryzm od terroru (aktów terroru); terror to gwałt i przemoc "silniejszych" organów państwa wobec "słabszych" obywateli, a terroryzm to gwałt i przemoc "słabszych" obywateli wobec "silniejszych" organów państwa.

Akty terrorystyczne są uzasadniane różnymi ideami: politycznymi, społecznymi, narodowościowymi i religijnymi, niekiedy niewyraźnymi lub pomiesznymi (np. zamach na papieża Jana Pawła II 1981) i mają również przyczynę w psychicznych anomaliach terrorystów. Sprawcy takich działań bywają zafascynowani reakcjami społeczeństwa na swoje czyny i charakteryzuje ich pewna teatralność; zdesperowani i nieodpowiedzialni szukają w przemocy sposobu rozwiązania własnych problemów.

Ewakuacja ludności

Dobrze zorganizowane społeczeństwo przygotowane jest do sprawnego funkcjonowania nawet w najtrudniejszych sytuacjach. Statystyki wskazują, że w większości przypadków występujące zagrożenia mają charakter lokalny, a ich likwidacja jest działaniem rutynowym. W tego rodzaju akcjach udział biorą służby zawodowe (często również ochotnicze) jednej lub kilku formacji (straż pożarna, policja, pogotowie ratunkowe, tzw. służby komunalne i inne).

Czasami jednak w wyniku niekorzystnego rozwoju sytuacji, zdarzenia mogą spowodować powstanie sytuacji kryzysowej, w konsekwencji której, następuje znaczne ograniczenie możliwości reagowania służb oraz funkcjonowania struktur państwowych i groźba zerwania więzi społecznych. Jednym z ważniejszych zadań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa ludności znajdującej się na zagrożonym obszarze jest jej odpowiednio wczesne ostrzeżenie przed niebezpieczeństwem i - jeśli zajdzie taka potrzeba - dobrze zorganizowana i przeprowadzona ewakuacja.

Warunkiem podjęcia skutecznych działań jest odpowiednio wczesne uzyskanie informacji o zaistnieniu zagrożenia, jej przetworzenie i przekazanie we właściwej formie do poszczególnych adresatów. Realizacja działań ostrzegania i alarmowania powinna umożliwić skuteczne uruchomienie systemu reagowania i uprzedzenie ludności o zagrożeniu przy jednoczesnym zminimalizowaniu niebezpieczeństwa powstania paniki wśród ludności zagrożonej. Ewakuacja ludności od dawna stanowi wypróbowaną, chociaż częściej wymuszoną niż wcześniej przewidywaną, metodę ochrony przed niebezpiecznymi zdarzeniami losowymi, zarówno w sensie zapobiegawczym jak i ratowniczym. Za zorganizowaniem ewakuacji przemawia fakt, że zawsze znajdą się ludzie, którzy będą usiłowali opuścić rejony zagrożone. W takiej sytuacji, przy braku jakiegokolwiek organizacji, masowe ruchy ludności mogą spowodować paraliż organizacyjny, zablokowanie ciągów komunikacyjnych itp., co w konsekwencji może wywołać tragiczne skutki. Ewakuacja jest jednym ze sposobów zbiorowej ochrony ludności.

Celem ewakuacji jest zmniejszenie stopnia zagrożenia, dlatego zarządza się ją tylko w razie pewności, że zwiększy to możliwość przetrwania ludności. Aby ewakuacja okazała się skuteczną formą ochrony ludności, powinna być należycie zaplanowana. Dlatego też konieczne jest przygotowanie planu ewakuacji, jako jednego z elementów Planu Zarządzania Kryzysowego i Planu Obrony Cywilnej. Plan taki winien precyzować zarówno sposób prowadzenia ewakuacji w zależności od istniejących uwarunkowań, jak i określać zasoby niezbędne do realizacji tego zadania. Warunkiem skuteczności tego planu jest jego aktualność, która weryfikowana musi być poprzez regularnie prowadzoną inwentaryzację zasobów i weryfikację przyjętych rozwiązań.

CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY IWANOWICE NA WYPADEK WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA ORAZ SPOSOBY NEUTRALIZACJI SKUTKÓW WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA

Charakterystyka zabudowy:

a) Sołectwa usytuowane są wzdłuż dróg:

- Krajowych S7
 - Widoma
 - Domiarki
- Wojewódzkich 773
 - Przestańsko
 - Poskwitów
 - Iwanowice Dworskie
 - Iwanowice Włościańskie
 - Sułkowice

Pozostałe sołectwa usytuowane są bardziej rozległe. 15 sołectw posiada Jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej z samochodami bojowymi, które posiadają zbiorniki na wodę.

b/ Gmina IWANOWICE posiada 8 ujęć wody pitnej:

- Iwanowice
- Poskwitów
- Grzegorzowice
- Celiny x 2
- Narama
- Widoma

Biorąc pod uwagę wiedzę historyczną a także uwarunkowania takie jak położenie geograficzne, cechy środowiska naturalnego, stan infrastruktury komunalnej, drogowej oraz ułożoną w powiecie produkcję przemysłową a także dynamiczny rozwój niektórych dziedzin, na terenie Gminy Iwanowice należy uwzględnić w szczególności zagrożenia wystąpienia zdarzeń spowodowanych siłami natury, takich jak:

- powódzie,
- intensywne opady śniegu,
- huraganowe wiatry,
- występowanie długotrwałych mrozów lub wysokich temperatur,
- susza,
- masowe wystąpienie chorób roślin lub zwierząt,
- choroby zakaźne ludzi, oraz zagrożenia wynikające z działalności człowieka , w szczególności :
- zagrożenie radiacyjne,
- uwolnienie toksycznych środków chemicznych,
- duże katastrofy budowlane,
- wielkie pożary,
- zagrożenia w transporcie,
- zagrożenia wynikające z infrastruktury komunalnej.

Potencjalne zagrożenia na terenie Gminy Iwanowice

1. ZAGROŻENIE POWODZIOWE

1. Dane podstawowe:

Charakterystyka zagrożenia powodziowego

Na terenie gminy nie występują szczególne zagrożenia powodziowe. Jednak ze względu na występowanie na tym terenie rzeki Dłubni, która nie posiada wałów przeciwpowodziowych, podczas wezbrania mogą być zagrożone gospodarstwa w miejscowościach:

- Grzegorzowice Małe
- Grzegorzowice Wielkie
- Sieciechowice
- Biskupice
- Iwanowice Dworskie
- Maszków
- Poskwitów

Zagrożenie stwarza również potok Minużka który zagraża gospodarstwom w:

- Sułkowicach
- Iwanowicach Włościańskich

2. GWAŁTOWNE ZJAWISKA ATMOSFERYCZNE I INNE ANOMALIE POGODOWE

Zmieniający się klimat na obszarze Europy zachodniej i środkowej powoduje powstawanie zjawisk charakterystycznych do tej pory dla obszarów występowania monsunów. Zwiększa się częstotliwość takich zjawisk atmosferycznych jak huraganowe wiatry i katastrofalne ulewy. Coraz częściej skutki gwałtownych zjawisk atmosferycznych odczuwalne są na terytorium naszego kraju.

Do gwałtownych zjawisk atmosferycznych mogących powodować katastrofy bądź zagrożenia na dużą skalę zaliczamy;

- huraganowe wiatry,
- intensywne opady,
- gwałtowne śnieżyce.

Skutkami powyższych zjawisk atmosferycznych mogą być:

- zagrożenie dla życia i zdrowia ludności,
- katastrofy budowlane,
- zniszczenia w infrastrukturze szczególnie energetycznej i telefonicznej,
- zalania domów, obiektów przemysłowych i innych,
- zniszczenia w środowisku naturalnym,
- paraliż komunikacyjny.

Intensywne opady śniegu.

Opady śniegu, zawieje, zamiecie a także ataki mrozu mogą sparaliżować życie w wielu miejscowościach przez izolację całych osiedli mieszkalnych, sołectw, gospodarstw rolnych. W okresach tych mogą wystąpić braki w dostawie gazu, energii elektrycznej, żywności oraz zakłócenia w transporcie.

Silne wiatry połączone z intensywnymi opadami śniegu oraz bardzo niskie temperatury mogą być przyczyną odmrożeń, wychłodzenia organizmu, w tym szczególnie u osób najbardziej zagrożonych tj. bezdomnych, ubogich, osób starszych i samotnych.

3. ZAGROŻENIE POŻAROWE

Największe zagrożenie pożarowe stanowią obszary o większych skupiskach ludności. Obiektami przedstawiającymi duże zagrożenie pożarowe są zakłady produkcyjne, hurtownie, stacje paliw i gospodarstwa rolne.

W przypadku niekorzystnych warunków meteorologicznych /długotrwały brak opadów/ potencjalnie duże zagrożenie pożarowe występuje na obszarach leśnych najbardziej niebezpiecznymi obszarami są:

- obszary leśne w miejscowościach : Zalesie , Zagaje, Celiny ,Maszków
- stacje paliw: Sieciechowice, .
- 9 szkół Podstawowych na terenie gminy ,
- zabytki z drewnianymi więźbami dachowymi : Kościoły w Iwanowicach, Sieciechowicach, Zespół Dworski w Sieciechowicach.

4. ZAGROŻENIA BUDOWLANE.

Największe zagrożenie stwarzają budynki produkcyjne w zakładach, które posiadają środki przemysłowe oraz urządzenia ciśnieniowe, gdzie w wyniku awarii technologicznych może dojść do naruszenia statyki obiektu. Do zagrożeń budowlanych zalicza się również zawalenia i uszkodzenia budynków, obiektów mostowych, przepustów oraz korpusów drogowych, których w większości bezpośrednią przyczyną są powodzie. Katastrofy budowlane mogą występować również jako wtórne skutki huraganowych wiatrów, rozległych awarii sieci ciepłowniczej i wodociągowej, w wyniku których dochodzi do zalania podpiwniczeń budynków i osłabienia ich konstrukcji. Częstą przyczyną rozległych zniszczeń o charakterze katastrofy budowlanej są zdarzenia związane z wybuchem gazu jako następstwo zaniedbań bądź awarii instalacji gazowych. Z reguły zniszczeniu ulega mieszkanie, w którym nastąpił bezpośredni wybuch oraz część lokali sąsiadujących. Jest jednak pewien odsetek tego typu awarii gdzie następuje trwałe naruszenie konstrukcji budynku i 100 % lokatorów musi być ewakuowanych.

Wobec braku budownictwa wielorodzinnego wielokondygnacyjnego (powyżej 3 pięter) katastrofy budowlane będące wynikiem przeciążeń konstrukcji są mało prawdopodobne.

Katastrofy budowlane mogą mieć miejsce również w wyniku:

- złego stanu technicznego starych budowli;
- zmian warunków gruntowo-wodnych;
- błędów konstrukcyjnych i projektowych;
- zastosowania niewłaściwych materiałów i elementów budowlanych;
- samowoli budowlanej i braku nadzoru budowlanego;
- zbyt późnego rozpoczęcia prac remontowych;
- wadliwej instalacji gazowej i elektrycznej

W przypadku katastrof budowlanych prognozowane skutki mogą być następujące:

- zagrożenie dla zdrowia i życia osób znajdujących się w obiekcie,
- zagrożenie obiektów przyległych z koniecznością ewakuacji,
- zagrożenie rozszczelnieniem się instalacji gazowych a w konsekwencji potencjalne pożary obiektów, które uległy katastrofie.

5. ZAGROŻENIA W TRANSPORCIE.

Katastrofy drogowe.

Przez Teren gminy przebiega ważny szlaki komunikacyjny z Kielc na Śląsk.

- **droga wojewódzka nr 773** – oś wschód-zachód -

W ruchu drogowym - elementem, który ma wpływ na gwałtowny rozwój zagrożeń na obszarze gminy to narastający wzrost transportu osób i towarów. Wśród przyczyn mających wpływ na wzrost zagrożenia zdarzeniami drogowymi należy wymienić:

- systematyczny przyrost taboru samochodowego na drogach, co doprowadza do tworzenia się zatorów drogowych na głównych ciągach komunikacyjnych aglomeracji miejskich,
- pogarszający się stan nawierzchni drogowych na wszystkich ciągach komunikacyjnych wynikający z ich nadmiernej eksploatacji,

- transport materiałów niebezpiecznych przez przewoźników,
- nie przestrzeganie przepisów ruchu drogowego przez użytkowników dróg,
- nie korzystanie z Autostrady A-4 i wybieranie dróg alternatywnych przebiegających przez teren naszej gminy,
- brak obwodnic miejscowości.

Prognozowanymi skutkami drogowych katastrof komunikacyjnych najczęściej są:

- duża ilość poszkodowanych,
- zagrożenie dla ludzi i środowiska pochodzące od substancji niebezpiecznych i ropopochodnych,
- paraliż komunikacyjny,
- duże straty materialne.

6. Transport lotniczy.

W odległości 25 km od naszej gminy znajduje się Port Lotniczy w Balicach o znaczeniu międzynarodowym. Lotnisko to, pełni rolę lotniska cywilnego, sanitarnego oraz wojskowego. Wzrost zagrożenia wynika ze zwiększającej się liczby linii lotniczych korzystających z lotniska w Balicach. Prawdopodobieństwo katastrofy może ulec zwiększeniu na skutek dynamicznie zwiększającej się od kilku lat liczby pasażerów jak również wzrostu udziału w przewozach tzw. „tanich linii”, które mogą stosować niższe reżimy bezpieczeństwa w transporcie lotniczym. Przy nasilającym się ruchu mogą wystąpić w każdej chwili duże zagrożenia związane ze złymi warunkami atmosferycznymi lub niespodziewanymi kolizjami w powietrzu a także na lądzie z powodu wad technicznych czy aktów terroru.

7. ZAGROŻENIA TOKSYCZNYMI ŚRODKAMI PRZEMYSŁOWYMI.

Na terenie naszej gminy nie ma zakładów z toksycznymi środkami przemysłowymi.

Duże potencjalne zagrożenie pożarowe i chemiczno-ekologiczne stanowią jednak stacje paliw.

Transport drogowy toksycznych środków przemysłowych przez tereny gminy stanowi również realne zagrożenie. Wynika to z ciągłego wzrostu natężenia ruchu, przebiegu ważnych tras drogowych przez tereny gęsto zaludnione i braku obwodnic. Ewentualne zdarzenia komunikacyjne połączone z rozszczelnieniem się zbiorników i uwolnieniem się toksycznych środków przemysłowych mogą powodować zagrożenie, w zależności od gęstości zaludnienia, dla mieszkańców oraz dla środowiska naturalnego.

Czynnikami mogącymi powodować skażenie niebezpiecznymi środkami toksycznymi jest niekontrolowane magazynowanie i transport tych substancji (szara strefa działalności gospodarczej). W takim przypadku utrudniona jest identyfikacja czynnika oraz jego ilość co może dodatkowo potęgować zagrożenie.

W przypadku awarii i uwolnienia się toksycznych środków przemysłowych w zależności od warunków atmosferycznych, ilości i rodzaju środka mogą wystąpić następujące zagrożenia:

1. zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców w bezpośrednim sąsiedztwie rejonu katastrofy,
2. skażenie środowiska,
3. paraliż komunikacyjny.

8. ZDARZENIA RADIACYJNE.

Zdarzeniem radiacyjnym nazywamy wydarzenie, które zaszło na terenie kraju lub poza jego granicami, związane z materiałem promieniotwórczym, źródłem promieniowania jonizującego, opadem promieniotwórczym lub innymi źródłami promieniowania powodujące powstanie odbiegających od normy poziomów promieniotwórczości niebezpiecznych dla życia lub szkodliwych dla zdrowia.

Źródłem skażeń promieniotwórczych na terenie gminy mogą być:

1. awarie w elektrowniach jądrowych rozmieszczonych w państwach sąsiadujących z naszym krajem (w ramach zagrożenia ogólnopolskiego),
2. wypadki podczas transportu materiałów radioaktywnych,
3. ataku terrorystycznego z użyciem materiałów promieniotwórczych. W odległości 300 km. od granic Polski pracuje 10 elektrowni jądrowych. Z państw sąsiadujących z Polską tylko Białoruś nie korzysta z siłowni jądrowych. Najbliżej naszych granic zlokalizowane są elektrownie w Dukovanach /Czechy/ 122 km, Mochowcach /Słowacja/ 125 km, Temelin, Bohunice /Słowacja/ 128 km oraz ukraińska siłownia Rowno 140 km. - które mogą prowadzić do narażenia ludności na dawki promieniowania jonizującego przekraczające dawki graniczne.

9. ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ.

Na terenie Powiatu Krakowskiego istnieje wiele urządzeń infrastruktury komunalnej, która w chwili awarii stwarza duże zagrożenie dla ludności zamieszkującej w pobliżu tych obiektów.

Należą do nich w szczególności:

- zagrożenie ze strony linii wysokiego napięcia nad terenami o intensywnej zabudowie,

10. ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNE

Na terenie gminy zagrożenia epidemiologiczne mogą pochodzić z następujących źródeł:

- spożycie zakażonej żywności lub wody,
- poprzez kontakty z osobą zakażoną,
- w sytuacji powodziowej w wyniku wystąpienia rzek lub długotrwałych opadów atmosferycznych szczególnie w rejonach o dużej ilości szamb i indywidualnych ujęć wody,
- jako skutek ataku bioterrorystycznego.

Wyróżnia się dwa rodzaje rozprzestrzeniania się epidemii:

- źródło punktowe (żywność, ujęcia wody),
- poprzez kontakty osobiste.

W pierwszym przypadku występuje nagle i w bardzo krótkim czasie może objąć znaczną grupę osób. W drugim przypadku postępuje wolniej ale jest znacznie trudniejsza do opanowania ze względu na utrudnioną identyfikację źródła.

W pierwszym przypadku źródłem może być np. zakażona żywność i obejmować w szczególności grupy osób korzystających ze zbiorowych punktów żywienia. Możliwości powstania na szerszą skalę zagrożeń epidemiologicznych i rozprzestrzeniania się tą metodą należy upatrywać w punktach tj. stołówki

w szkołach i przedszkolach, restauracje.

Zagrożenia epidemiologiczne mogą być również związane z turystyką mieszkańców gminy do egzotycznych krajów. Do podstawowych chorób zakaźnych związanych z turystyką do krajów zwiększonego ryzyka możemy zaliczyć dżumę, żółtą febrę, cholere. Inną chorobą zakaźną, która może stwarzać zagrożenie epidemiologiczne jest ospa prawdziwa.

W związku z tym, że od 1980 r. ospa prawdziwa nie występuje w populacji ludzkiej stwarza sytuację powszechnej wrażliwości na tę chorobę. Wysoka zaraźliwość tej choroby przy braku dostatecznych zapasów szczepionki może doprowadzić do epidemii na szeroką skalę.

W obecnej sytuacji wystąpienie tej choroby należy wiązać z aktami bioterroryzmu.

11. AKTY TERRORU.

Obserwowany w ostatnim czasie wzrost przestępczości oraz powstawanie zorganizowanych grup przestępczych, łatwość dostępu do broni i materiałów wybuchowych może spowodować wzrost aktów przemocy w naszym kraju.

Sytuacja międzynarodowa również jest niestabilna i może sprzyjać aktom terroru na terenie naszego kraju organizowanym i przeprowadzanym przez czynniki zewnętrzne.

Tereny gminy mogą być dotknięte tymi zjawiskami w bardzo ograniczonej skali i polegającymi na:

- zdetonowaniu ładunków w miejscach publicznych takich jak; obiekty komunikacyjne, obiekty handlowe, szkoły, obiekty administracji lokalnej,
- zastosowaniu groźby zdetonowania ładunku wybuchowego,
- przekazaniu fałszywych informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego w obiekcie użyteczności publicznej tj. szkole , obiekcie administracji, punktach handlowych powodujące konieczność przeprowadzenia prewencyjnej ewakuacji osób tam pracujących, w znacznym stopniu dezorganizującej pracę instytucji,
- skażeniu ujęć wody oraz zatruciu wodociągów lub żywności wysokotoksycznymi substancjami chemicznymi,
- przesyłaniu korespondencji, paczek z toksycznymi substancjami, zarazkami bądź ładunkami wybuchowymi.

W ostatnim czasie zgodnie z opinią niektórych specjalistów akty terroru swój główny ciężar będą przenosić w kierunku zagrożenia z użyciem broni biologicznej. Ten typ zagrożenia terrorystycznego uwidocznili się szczególnie w ostatnim okresie. Głównie dotyczy to terytorium Stanów Zjednoczonych i państw aktywnie zwalczających terroryzm (Izrael, Wielka Brytania), ale zagrożenie może osiągnąć każde państwo w tym również Polskę jako członka NATO i sojusznika w/w państw.

12. Infrastruktura techniczna:

a) Oczyszczalnia ścieków

Oczyszczalnia ścieków jest zagrożeniem w wypadku awarii. Na wypadek braku zasilania oczyszczalnia wyposażona jest w agregat prądotwórczy, który jest w stanie zapewnić prawidłowe działanie oczyszczalni.

b) Przepompownia ścieków

Przepompownie ścieków są zagrożeniem w wypadku awarii. Na wypadek braku zasilania przepompownie mogą być zasilane z przenośnych agregat prądotwórczy, który jest w stanie zapewnić prawidłowe działanie przepompowni.

c) Ujęcia wody

Szczegółowy dokument zawierający sposób zaopatrywania Gminy w wodę stanowi odrębny dokument, który znajduje się w Referacie Inwestycji Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa.

Wnioski z oceny zagrożenia.

Z oceny zagrożenia gminy wynika, że do najpoważniejszych zagrożeń, po uwzględnieniu łącznego prawdopodobieństwa wystąpienia jak również potencjalnych skutków, należą:

- powodzie wynikające z intensywnych opadów deszczu,
- katastrofalne opady śniegu występujące łącznie z niskimi temperaturami i silnymi wiatrami,
- zdarzenia radiacyjne.

Pozostałe omówione zagrożenia mimo iż są również prawdopodobne powodować mogą potencjalnie mniejsze skutki.

Istniejące zagrożenia mogą być przyczyną zdarzeń przebiegających łagodnie lub też przyjmujących formę gwałtowną i powodujących następujące następstwa:

- ofiary śmiertelne wśród ludności cywilnej i osób biorących udział w akcji ratowniczej;
- duże straty materialne w mieniu osób poszkodowanych;
- degradację środowiska;
- narażenie mieszkańców strefy zagrożonej na przymusową ewakuację;

- nieodwracalne skażenie gleby i wód (szczególnie w przypadku skażenia radiologicznego);
- przeznaczenie dużych nakładów finansowych związanych z koniecznością udziału w prowadzeniu akcji ratowniczej dużej ilości osób oraz użycia środków transportu, łączności, medykamentów, itp.

Na wypadek wystąpienia zagrożenia opracowane są następujące procedury:

1. Procedura – zagrożenie powodziowe,
2. Procedura - długotrwałe utrzymywanie się niskich temperatur oraz katastrofalne opady śniegu,
3. Procedura – huraganowy wiatr,
4. Procedura – brak zasilania w energię elektryczną, gazu, wody,
5. Procedura – epizocji,
6. Procedura – katastrofy budowlanej,
7. Procedura – katastrofy drogowej,
8. Procedura – katastrofy chemicznej,
9. Procedura – katastrofy ekologicznej,
10. Procedura – wielkiego pożaru,
11. Procedura - niewybuchy i niewypały,
12. Procedura – akt terroru,
13. Procedura – skażenia promieniotwórcze,
14. Procedura - susza
15. Procedura - demonstracje, zamieszki
16. Procedura – epidemie
17. Procedura - epifitozy
18. Procedura – awarie telekomunikacyjne
19. Procedura – Zwalczanie chorób roślin
20. Procedura – Padłe zwierzęta.
21. Procedura – Dzikie zwierzęta.